

НОВІТНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ

Нємченко І.І., Ляховський В.І., Ковальов О.П., Люлька О.М., Баля Г.М.

Українська медична стоматологічна академія

Унаслідок упровадження інноваційних технологій у вищу медичну освіту відбуваються становлення і розвиток важливих якостей студентів-медиків: уміння працювати з інформацією, спілкуватися і нести відповідальність за власні дії, критичність мислення, що слугує повноцінному розвитку творчої особистості.

Ключові слова: інформаційні технології, принципи гуманізації, критичність мислення, відповідальність, фахова інформація.

As a result of the introduction of innovative technologies into higher education, the formation and development of important qualities of medical students are developed, such as the ability to work with information, communicate and be responsible for their actions, critical thinking, and serve the full development of the creative person.

Keywords: information technologies, principles of humanization, critical thinking, responsibility, professional information.

Сучасна освіта орієнтована на різнобічний розвиток студентів і має за мету гармонійне поєднання навчальної діяльності з діяльністю творчою, пов'язаною з розвитком особистості, пізнавальною активністю, здатністю до творчого пошуку, вміння аналізувати і робити власні висновки.

Зміни в Україні на перше місце виводять пошук нових шляхів підвищення рівня якості освіти, що вимагає мобілізації творчого потенціалу з метою надання якісних освітніх послуг і підготовки конкурентоспроможного спеціаліста [5].

Оскільки сучасному суспільству потрібні люди ерудовані, здатні сприймати й засвоювати великі обсяги інформації, приймати самостійні рішення в ситуаціях невизначеності, показником розвитку освіти стало застосування інноваційних навчальних технологій.

У розумінні сутності інноваційних процесів у освіті лежить механізм, результатом якого має бути використання нововведень – теоретичних і практичних, так само і таких, які утворюються на стику теорії та практики. Усе це підкреслює важливість створення, освоєння і використання педагогічних нововведень, що забезпечує цілеспрямований відбір, оцінку і застосування досвіду колег або пропонованих наукою нових ідей і методик [2].

Таке положення повною мірою стосується сучасної вищої медичної освіти України. Але це неможливо без створення інноваційного простору. Тому актуальним і надзвичайно важливим є питання активного впровадження в сучасний освітній процес новітніх інформаційних технологій.

Інноваційними освітніми технологіями можна вважати такі, які орієнтовані на пробудження активності студентів, а також які використовують новітні інформаційні технічні засоби. Інноваційна за змістом і характером динаміка світових тенденцій вимагає мобілізації творчого потенціалу з метою надання якісних освітніх послуг і підготовки конкурентоспроможного спеціаліста [3].

У нинішніх умовах для сучасного лікаря вирішальним стають пошук і використання фахової інформації. Тому особливе завдання вищої медичної школи – навчити студентів працювати з інформаційними джерелами, оскільки процес упровадження новітніх освітніх технологій безперечно охоплює й клінічну практику студентів-медиків. Оскільки навчальний процес у медичному виші орієнтований на роботу майбутніх лікарів із пацієнтами, безперечною перевагою новітніх освітніх технологій є поєднання викладання з клінічною практикою. Клінічний компонент навчального процесу виробляє вміння розв'язувати конкретні проблеми пацієнтів, ґрунтуючись на принципах сучасної медицини [1].

Новітні освітні технології у вищій медичній освіті України також мають за мету організацію самостійної роботи студентів, що дає змогу готувати студентів до оволодіння методами і формами самостійної пізнавальної діяльності, бо майбутня лікарська практика ставить перед ними завдання постійного розширення кола знань. Самостійна робота студентів охоплює роботу з літературою, реферування, анотування корисних джерел, підготовку доповідей, пошук інформації в Інтернеті. При цьому студентам необхідно вміти працювати з персональним комп'ютером, користуватися різними, насамперед електронними базами даних, що містять біомедичну інформацію, оскільки майбутній лікар має бути готовий до систематичного збору даних для надання якісної медичної допомоги.

Досягти цієї мети можна, розвиваючи дві сторони новітніх освітніх технологій, які виражаються в процесах формування інструментальних і комунікативних компетентностей майбутніх лікарів. Інструментальні здібності лікаря проявляються в уміннях оцінювати стан здоров'я пацієнта, діагностувати різноманітні хвороби, виробляти стратегію і методи ефективного лікування, оперувати медичною технікою та приладами, застосовуючи в професійних цілях комп'ютерну й іншу інформаційну техніку, яка широко використовується в медичній практиці.

Готуючи майбутніх фахівців в умовах інформаційного суспільства, не менш важливо також виховувати студентів як членів суспільства з розвиненими моральними якостями, особистостями, які цінують національну культуру й традиції, загальнолюдські цінності. І це завдання має розв'язуватись у рамках тих самих новітніх освітніх технологій.

Отже, саме вища медична освіта є яскравим прикладом поєднання двох орієнтацій у підготовці молоді до професійного життя. Студенти-медики як продовжувачі найкращих традицій національної медицини, як взірці високої загальної культури і громадського обов'язку, безперечно, мають знати не лише можливості застосування професійних знань і навичок у сучасних умовах, а й керуватись у своїх діях лікарською етикою, мати необхідні для лікаря моральні якості, які позначаються істинним гуманізмом і відповідальністю [4].

Тому, безперечно, одним із найважливіших завдань є виховання лікарів-гуманістів, оскільки лікар має бути насамперед культурною людиною, причому не лише в аспекті фахової культури, а й ширшому аспекті культури загальногуманітарної.

Висновок

Вища медична освіта за своєю професійною спрямованістю, цілями і завданнями освітнього процесу є однією з галузей, які найбільш органічно сполучають професійну і загальнокультурну орієнтацію, технологічний підхід із принципом гуманізації освіти. Причому ці два принципи утворюють нерозривну єдність, оскільки моральність і загальна культура лікаря мають проявлятися через фахові знання і навпаки.

Упровадження інноваційних технологій у навчальний процес передбачає особистісне орієнтоване навчання, в умовах якого відбуваються становлення і розвиток важливих якостей студента: уміння працювати з інформацією, спілкуватися і нести відповідальність за власні дії, критичність мислення, що слугує повноцінному розвитку творчої особистості.

Список використаної літератури

1. Галиця І.О. Інноваційні механізми активізації педагогічного і наукового процесів / І.О. Галиця // Вища школа. – 2011. – № 7/8. – С. 31–37.
2. Гречаник Б.В. Інноваційний потенціал вітчизняних ЗВО: особливості та проблеми його формування / Б.В. Гречаник // Інвестиції: практика та досвід. – К., 2010. – №11. – С. 24–27.
3. Гуревич Р.С. Інформаційно-телекомунікаційні технології в підготовці майбутнього фахівця / Р.С. Гуревич // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – К., 2002. – № 4. – С. 61–68.
4. Лещенко Т. О. Про деякі аспекти виховання у студентів гуманності як однієї з провідних якостей професії лікаря / Т. О. Лещенко // Психолого-педагогічні і соціальні аспекти навчально-пізнавальної діяльності студентів : матеріали конф. – Полтава, 1994. – С. 43–44.
5. Шляхи модернізації вищої освіти в контексті євроінтеграції // Матеріали регіонального науково-практичного семінару / За гол. ред. Г.В.Терещука. – Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2008. – 235 с.

ПРІОРИТЕТИ РЕФОРМУВАННЯ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Нідзельський М.Я., Писаренко О.А., Цветкова Н.В.

Українська медична стоматологічна академія

Провідний напрям оптимізації медичної стоматологічної допомоги населенню полягає в покращенні знань і професійних навичок лікаря-стоматолога. Серед елементів модернізації системи охорони здоров'я – перехід від дисциплінарного принципу первинної медико-санітарної допомоги населенню до проблемного, унаслідок чого сформувалося соціальне замовлення суспільства на створення служби загальнопрактикуючого лікаря-стоматолога.

Ключові слова: ортопедична стоматологія, післядипломна освіта, самостійна робота.

The main direction of optimization of medical dental care to the population is to improve the knowledge and professional skills of a dentist. One of the elements of the modernization of the health care system is the transition from the disciplinary principle of primary health care to the population to the problem, as a result of which a social order of the society was created for the establishment of the service of a general practitioner-dentist.

Keywords: orthopedic stomatology, postgraduate education, individual work.

Пріоритетом реформування стоматологічної служби України в системі охорони здоров'я став розвиток профілактичного напрямку медичної допомоги населенню України і первинної медичної допомоги. Провідний напрям оптимізації медичної стоматологічної допомоги населенню полягає в покращенні знань і професійних навичок лікаря-стоматолога. Серед елементів модернізації системи охорони здоров'я – перехід від дисциплінарного принципу первинної медико-санітарної допомоги населенню до проблемного, внаслідок чого сформувалося соціальне замовлення суспільства на створення служби загальнопрактикуючого лікаря-стоматолога [1].

Лікарі, підготовлені за фахом «Стоматологія», для надання населенню послуг у клініці ортопедичної стоматології повинні мати сертифікат лікаря-стоматолога ортопеда. Здобути таку освітню кваліфікацію лікар-стоматолог може після опанування на кафедрі післядипломної освіти лікарів-стоматологів ортопедів 4-місячного циклу «Спеціалізація з ортопедичної стоматології». Відповідно до стандарту післядипломної безперервної професійної освіти фахівців за спеціальністю «Ортопедична стоматологія» його обов'язкові компоненти такі:

- диплом лікаря-стоматолога про закінчення закладу вищої освіти України і сертифікат про закінчення інтернатури за спеціальністю «Стоматологія»;
- стаж роботи за фахом не менше трьох років;
- лист адміністрації лікувального закладу з клопотанням про зарахування лікаря-стоматолога на цикл спеціалізації за спеціальністю «Ортопедична стоматологія».

Навчальний план на 2018-2019 н. р. був доопрацьований і змінений згідно з нормативними документами та листами відповідних міністерств і департаментів. Календарний план циклу «Спеціалізація з ортопедичної стоматології» передбачає збільшення навчального часу на самостійну роботу, тому викладачі кафедри постійно в пошуках нових способів і форм викладання ортопедичної стоматології.

Співвідношення часу на аудиторну і самостійну роботу в усьому світі становить 1: 3,5. Так, у британській системі вищої освіти власне аудиторне навантаження становить 25% загального обсягу навчального часу в магістратурі, інші години – для тьюторських, семінарських і практичних занять, самостійної роботи. Самостійну роботу визначають як сплановану діяльність лікарів-курсантів за завданням і під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі [2; 4].

Основні види самостійної роботи такі: підготовка до семінарів, заповнення амбулаторних карт із теми заняття, підготовка до написання наукових оглядів і статей, розробка сценарію і роздаткового матеріалу для профілактич-